

WWF България
ул. Княз Борис I, No
147
София 1000

Тел. (02) 950 50 40

До:

Министерство на околната среда и водите
1000, гр. София, бул. „Княгиня Мария Луиза“ 22
Ел. поща: edno_gishe@moev.government.bg

Изм.№ 3568/18.08.2023 г.

Относно: Становище относно проект на план за действие за кафявата мечка ¹

Уважаеми госпожи и господа,

След запознаване с проекта на план за действие за кафявата мечка, изразяваме своята подкрепа за документа. По-долу представяме нашите предложения за корекции в проекта на плана.

В раздел „5. ЗАПЛАХИ И ЛИМИТИРАЩИ ФАКТОРИ“

Предложение: Преформатиране на факторите за безпокойство в под-раздел 49. 5.2.3. Безпокойство.

Мотиви: В момента текстът на тази точка е форматиран така, че на пръв поглед оставя неправилно впечатление, че основните фактори, предизвикващи безпокойство са тези, изведени с булети.

Предложение: незащитената инфраструктура и поставените отрови в местообитанията на мечките в под-раздел **5.2.6. Случайни фактори** да не бъдат окачествени като „случайни“ заплахи.

Мотиви: Незащитената инфраструктура и поставените отрови в местообитанията на мечките не могат да бъдат окачествени като „случайни“ заплахи, които „не подлежат на контрол“.

В раздел 6. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ

Предложение: В под-раздел **Предприети мерки срещу браконьерството** би било добре да се спомене колко „проверки на ловци, ловуващи дива свиня в мечите местообитания“ са извършени и колко „финансови обезщетения за щети и награди за горските служители“ са раздадени, ако е налична такава информация.

Мотиви: Конкретните числа ще дадат по-ясна представа за обхвата на тези мерки и тяхното въздействие, което ще осигури по-ефективното им планиране в бъдеще.

¹ <https://www.moew.government.bg/bg/proekt-na-plan-za-dejstvie-za-vid-po-prilojeniya-2-i-3-kum-zakona-za-biologichnoto-raznoobrazie/>

Предложение: Да се коригира Таблица 10 в под-раздел 6.4. Преки природозащитни мерки, изследователски мерки и мониторинг.

Мотиви: Ако в края на таблицата е даден сборът на мечките от различните години, това е лишено от биологичен смисъл.

В Раздел 7. НЕОБХОДИМИ ПРИРОДОЗАЩИТНИ ДЕЙСТВИЯ

Предложение: Преглед и актуализация на сумите за заплати и осигуровки във всички мерки

Мотиви: Предвид инфлацията сумите за заплати на експерти с включени всички осигуровки (например 1000 или 1500 лв) са крайно неактуални.

Предложение: В част „7. 1. Законодателни и управленски мерки“ да се сложи мярка: Промяна на Наредба №5 за плановете за действие за видове (в чл.3), която да даде възможност плановете за действие за видове да са действащи, до приемането на актуализиран план.

Мотиви: Това ще даде възможност задължението за изпълнение на заложените мерки в плана да е правно обвързващо, дори при забавяне актуализацията на плана. Сегашната актуализация на плана, 5 години след изтичане действието на предишния план е пример за нуждата от такава мярка.

Предложение: В описанието на мярка **Мярка 7.1.4** присъства следното допълнение “Предвидени са и средства за допълнителни консултации със застрахователни специалисти ...”. Препоръчваме разработване на застрахователна схема да бъде изведено като отделна мярка.

Мотиви: Разработването и прилагането на механизъм за застраховане на имуществото в местообитания на мечки би могло наред с останалите изброени мерки да намали разходите за изплащане на обезщетения в дългосрочен план.

Предложение: Допълване текста на „ **Мярка 7.2.1.2:** със следния текст: „Създаване на работни места в Зте национални парка (Рила, Пирин и Централен Балкан) и РИОСВ Смолян, с цел незабавно реагиране и посещаване на място при случаи на нападения от кафява мечка на пчелини, домашни животни, овошки и друго имущество, попълване на необходимата документация и издаване на предписания.“ Съответно да се ревизира бюджета, така че да покрие разходите за минимум 8 щатни бройки.

Мотиви: Опитът показва, че незабавното отзоваване при проблеми с мечка действа благотворно на негативното настроение сред местното население, което може да доведе до поставяне на отрови или браконьерски отстрел. На служителите на ДНП и РИОСВ са вменени много задължения по мониторинг и контрол, което води до невъзможност да се реагира на всеки сигнал адекватно и навременно.

Предложение: Допълване текста на **Мярка 7.2.1.3** със следния текст: „преместване на индивиди **само в случаите, когато проблемното поведение е регистрирано преди не повече от две седмици**“. „Електрошокови пушки“ да се замени със „средства за нелетално прогонване на мечки –гумени куршуми, маркиращи с боя муниции, произвеждащи шум и светлина средства за прогонване“.

Мотиви: при натрупан „опит“ от страна на животното мярката е неефективна.

Предложение: Допълване текста на **Мярка 7.2.1.7:** със следния текст: „Създаване на унифицирана база данни, в която да се регистрират щетите от цялата страна в една координатна система, въвежданите параметри на събираната на място информация да е еднаква за всички структури.“ За създаване и поддържане на публичен регистър за настъпилите щети ще са нужни допълнителни средства.

Мотиви: Унифицираната база данни предоставя възможност на отговорните институции да правят бързи и точни справки на нивото на проблемите в различни точки на страната и да се търсят навременни действия за предотвратяване или намаляване на конфликтите с местното население. Понастоящем няма единна географска координатна система и типа данни в различните структури на МОСВ е различен, което затруднява обобщаването, анализите и визуализация на проблема.

Предложение: В **Мярка 7.2.1.8** изречението“ Средствата ще се осигуряват след предоставяне на проект от съответния бенефициент.“ се нуждае от изясняване, тъй като не е ясен бенефициентът.

Предложение: За **Мярка 7.2.1.9** на база на средния брой регистрирани щети за периода 2019-2022 препоръчваме бюджета да се увеличи до около 200 щети средно годишно

Мотиви: наличие на пикове с над 400 щети на година при недостиг на естествена хранителна база в следствие на природни циклични процеси или екстремни отклонения във времето.

7.2.2 Преки природозащитни мерки за опазване и възстановяване на местообитанията на вида

Предложение: Допълване текста на **Мярка 7.2.2.1:** със следния текст: Да се регламентират естествените загуби от хищници (регистрираните от структурите на МОСВ загуби да се регистрират като нормални за мярката и местообитанието и да се изплащат от финансовите механизми на ЕС като пасторализъм), да се повиши контрола на навлизания едър рогат добитък в горската зона, където е в пряка конкуренция с мечката и създава предпоставки за конфликти, поради унищожаване на индивиди.

Мотиви: предпоставките за конфликти създадени от субсидираната паша на едър рогат добитък в националните паркове, който на места, е пряка конкуренция на мечката. В момента всяко декларирано животно по мярка пасторализъм се плаща и ако изчезне в следствие на хищници води до загуби на плащания по мярката, което води до превантивно изтравяне или избиване на хищниците в района.

Предложение: В **мярка 7.2.1.2** да се изчисти въпроса с броя на екипите.

Мотиви: Споменава се „един екип“, а в описанието на мярката пише „Мярката включва формиране на екипи от обучени специалисти в поне три ключови точки – НП Централен Балкан, НП Рила и РИОСВ Смолян“.

Предложение: В **мярка 7.2.1.9** е по-добре „възмездени“ да бъде заменено с „обезщетени“ въпреки повторението.

Предложение: да се формулира конкретна мярка, която да адресира заплахата от отровите.

Мотиви: Отровите са формулирани като фактор, който оказва въздействие върху популацията, независимо, че не се поставят в природата конкретно за вида. Проблемът подлежи на контрол, тъй като има одобрена Национална стратегия по темата.

Предложение: Ако периодът на изпълнение на мярка „Възстановяване на дейността и функциите на Националната комисия за кафявата мечка.“ е 10 години, следва да се запише „Възстановяване на дейността и осигуряване на нейното редовно функциониране на Националната комисия за кафявата мечка.“

Мотиви: Сега този срок може да се тълкува сякаш МОСВ има 10 г. да възстанови комисията.

Предложение: В **Приложение 3:** да се включи карта с Natura 2000 зоните, в които видът присъства в СФ, тези, в които действително е регистриран и тези, които има функции на коридори.

Мотиви: В момента тази информация я има само в табличен вид, което не е достатъчно нагледно предвид, че са предвидени и мерки, свързани с управлението на тези зони. Включените в момента карти са с малко практическо приложение.

За допълнителна информация, моля да се обръщате към Нада Тошева, Ръководител програма "Защитени видове", ntosheva@wwf.bg, 02 950 50 40.

С уважение:

Веселина Кавръкова,

Изпълнителен директор на WWF България